

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ - ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Ν. ΑΧΑΪΑΣ**

**ΑΘΗΝΑ 21/05/16**

**ΑΝΑΦΟΡΑ**

**ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

**ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**

**Θέμα: «Ψευδή στοιχεία στην αιτιολογική έκθεση για την ποινική ασυλία του καρτέλ των κατασκευαστών»**

Παρακαλούμε για την τοποθέτησή-απάντησή, τις ενέργειές σας, επί επιστολής που μας προώθησε μέσω email [«george.floras@floras.gr»](mailto:george.floras@floras.gr) ο κος Φλωράς Γιώργος, Μέλος στο ΔΣ του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Αθηνών Μαγνησίας 101, Διόνυσος, τηλ. 2108130720-6974910050, υποβάλλοντας το αίτημα προς την αρμόδια πολιτική ηγεσία για το εν θέματι αναφερόμενο ζήτημα.

**Ο αναφέρων βουλευτής  
Νικόλαος Ι. Νικολόπουλος  
Πρόεδρος Χριστιανοδημοκρατικού  
Κόμματος Ελλάδος**

----- Πρωθημένο μήνυμα -----

Από: **GEORGE FLORAS** <[george.floras@floras.gr](mailto:george.floras@floras.gr)>

Θέμα: ΨΕΥΔΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ  
ΑΣΥΛΙΑ ΤΟΥ ΚΑΡΤΕΛ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΩΝ

Αξιότιμες κυρίες και κύριοι Βουλευτές

Τρίτο και τελευταίο email, ελπίζω, για την απαράδεκτη νομοθετική  
ρύθμιση περί ασυλίας των καρτέλ ΑΝ ΠΛΗΡΩΣΟΥΝ. Σας κοινοποιώ την  
απόφαση ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ  
1741/2015. Πιο πρόσφατη δεν γίνεται. Ξεκαθαρίζει και παραθέτει την  
Νομολογία και ότι ορίζει ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του  
Ανθρώπου, αναφέρει δε σχετικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού  
Δικαστηρίου, ΟΤΙ Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΕΧΕΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΝΑ ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΕΙ  
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΗ ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ.

Αυτά που ισχυρίζεται στην Αιτιολογική του Έκθεση το άρθρο 106 του  
Νομοσχεδίου που κατατέθηκε και θα ψηφιστεί στην Βουλή είναι  
παραμύθια, κατασκευάσματα ανθρώπου που πρόθεσή του είναι να  
χαριστεί στα Καρτέλ και ιδίως στο ΚΑΡΤΕΛ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΩΝ. Αν  
αυτό επιθυμούν οι Βουλευτές της Κυβέρνησης τότε ας γίνει Νόμος του  
Κράτους. Ας γνωρίζετε όμως την αλήθεια και τι ισχύει Νομικά.

Με εκτίμηση

Γιώργος Φλωράς

Μαγνησίας 101 Διόνυσος

Τηλ. 6974910050

## ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 1741

Ετος: 2015

Περίληψη

Τελωνειακές παραβάσεις - Λαθρεμπορία - Επιβολή πολλαπλών τελών - Αρχή ne bis in idem - Συνταγματικότητα ρύθμισης -. Σύμφωνα με το Σύνταγμα η πρόβλεψη του Τελωνειακού κώδικος περί επιβολής πολλαπλών τελών (διοικητική κύρωση) και ποινής από τα ποινικά δικαστήρια στα διαπράξαντα λαθρεμπορία. Εφόσον η κύρωση του πολλαπλού τέλους δεν έχει ποινικό χαρακτήρα, δεν ανακύπτει ζήτημα εφαρμογής της αρχής ne bis in idem που διαλαμβάνεται στο άρθρο 4 παρ.1 του 7ου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ καθώς και στο άρθρο 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης. Κατ' ακολουθίαν, ούτε η έναρξη ούτε η εξέλιξη της διαδικασίας επιβολής του πολλαπλού τέλους και της τυχόν ανοιγείσης ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων δίκης κωλύεται σε περίπτωση που για την ίδια παράβαση έχει ολοκληρωθεί η ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων διαδικασία με απόφαση που έχει καταστεί απρόσβλητη (Αντίθετη μειοψηφία). Η αμετάκλητη αθώωση του κατηγορουμένου από τα ποινικά δικαστήρια δεν αποκλείει την - κατόπιν συνεκτιμήσεως της αθώωσέως του αυτής - αιτιολογημένη διαφορετική κρίση στο πλαίσιο της διοικητικής δίκης περί επιβολής πολλαπλού τέλους λόγω λαθρεμπορίας (Αντίθετη μειοψηφία-Ειδικότερη γνώμη).

Κείμενο Απόφασης

Αριθμός 1741/2015

## ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

### ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 11 Οκτωβρίου 2013, με την εξής σύνθεση: Σωτ. Ρίζος, Πρόεδρος, Ν. Ρόζος, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Ν. Μαρκουλάκης, Γ. Παπαγεωργίου, Μ. Βηλαράς, Αικ. Σακελλαροπούλου, Δ. Σκαλτσούνης, Α. – Γ. Βώρος, Ε. Νίκα, Ε. Αντωνόπουλος, Γ. Τσιμέκας, Π. Καρλή, Φ. Ντζίμας, Μ. Σταματελάτου, Β. Αραβαντινός, Α. Καλογεροπούλου, Ο. Ζύγουρα, Β. Ραφτοπούλου, Κ. Φιλοπούλου, Κ. Πισπιρίγκος, Δ. Μακρής, Β. Αναγνωστοπούλου - Σαρρή, Σ. Βιτάλη, Ηλ. Μάζος, Β. Κίντζιου, Θ. Τζοβαρίδου, Ελ. Παπαδημητρίου, Σύμβουλοι, Χρ. Μπολόφη, Μ. – Ελ. Παπαδημήτρη, Ελ. Μουργιά, Πάρεδροι. Από τους ανωτέρω οι Σύμβουλοι Κ. Πισπιρίγκος και Σ. Βιτάλη, καθώς και η Πάρεδρος Χρ. Μπολόφη μετέχουν ως αναπληρωματικά μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 2 του ν. 3719/2008. Γραμματέας η Μ. Παπασαράντη.

Για να δικάσει την από 29 Αυγούστου 2011 αίτηση:

του Διευθυντή του Ζ' Τελωνείου Ελεύθερων Τελωνειακών Συγκροτημάτων (Τ.Ε.Τ.Σ.) Πειραιά, ο οποίος παρέστη με το Θεόδωρο Ψυχογιό, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους,

κατά των: 1) ..., κατοίκου Αμαρουσίου Αττικής (...) και 2) ..., κατοίκου Χαϊδαρίου Αττικής (...), οι οποίοι δεν παρέστησαν.

Η πιο πάνω αίτηση εισάγεται στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, κατόπιν της από 30 Απριλίου 2013 πράξης του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, λόγω σπουδαιότητάς της, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 εδάφ. α', 20 και 21 του Π.Δ. 18/1989.

Με την αίτηση αυτή ο αναιρεσείων Προϊστάμενος επιδιώκει να αναιρεθεί η υπ' αριθ. 793/2011 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Συμβούλου Ε. Νίκα.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον αντιπρόσωπο του αναιρεσείοντος Προϊσταμένου, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους αναιρέσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως δεν απαιτείται καταβολή παραβόλου.
2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η αναίρεση της υπ' αριθμ. 793/2011 αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου Πειραιώς, με την οποία, κατόπιν αποδοχής εφέσεως των αναιρεσιβλήτων, εξαφανίσθηκε η υπ' αριθμ. 2592/2005 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιώς και, στη συνέχεια, εκδικάσθηκε προσφυγή τους, η οποία και έγινε δεκτή και ακυρώθηκε η προσβληθείσα με αυτήν υπ' αριθμ. 28/98/20.5.1999 πράξη του Διευθυντού του Ζ' Τελωνείου Ελευθέρων Τελωνειακών Συγκροτημάτων Πειραιώς. Με την πράξη αυτή είχαν επιβληθεί εις βάρος των αναιρεσιβλήτων, λόγω διαθέσεως στην εσωτερική αγορά πετρελαίου κινήσεως λαθραίας προελεύσεως, πολλαπλά τέλη λαθρεμπορίας καθώς και οι διαφυγόντες δασμοί και φόροι.
3. Επειδή, η κρινομένη αίτηση, εισήχθη στην Ολομέλεια λόγω μείζονος σπουδαιότητος με την από 30.4.2013 πράξη του Προέδρου του Δικαστηρίου κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 παρ. 2 εδ. α' του π.δ. 18/1989 (ΦΕΚ Α' 8).
4. Επειδή, λόγω κωλύματος, κατά την έννοια του άρθρου 26 του ν. 3719/2008 (ΦΕΚ Α' 214), της Συμβούλου Μ. Σταματελάτου, τακτικού μέλους της συνθέσεως που εκδίκασε την υπόθεση, στην διάσκεψη της 11ης Νοεμβρίου 2013 έλαβε μέρος αντ' αυτής ως τακτικό μέλος ο Σύμβουλος Κ. Πισπιρίγκος, αναπληρωματικό αρχικώς μέλος της συνθέσεως που εκδίκασε την υπόθεση (βλ. Σ.τ.Ε. 3500/2009 Ολομ. και Πρακτικό Διασκέψεως της Ολομελείας 197/2012). Περαιτέρω, στην επακολουθήσασα διάσκεψη της 7ης Απριλίου 2015, λόγω κωλύματος των Συμβούλων Α. Καλογεροπούλου και Δ. Μακρή, τακτικών μελών της συνθέσεως που εκδίκασε την υπόθεση, έλαβαν μέρος αντ' αυτών τα αναπληρωματικά αρχικώς μέλη της συνθέσεως Σύμβουλοι Κ. Πισπιρίγκος και Σ. Βιτάλη.
5. Επειδή, νομίμως εχώρησε η συζήτηση της υποθέσεως παρά την απουσία των αναιρεσιβλήτων, εφ' όσον, όπως προκύπτει από το αποδεικτικό επιδόσεως της δικαστικής επιμελητρίας του Συμβουλίου της Επικρατείας Ειρήνης Γιαννούτσου με ημερομηνία 5.7.2013, αντίγραφα της

κρινομένης αιτήσεως και της από 30.4.2013 πράξεως του Προέδρου περί ορισμού δικασίμου και εισηγητού ενώπιον της Ολομελείας επεδόθησαν νομοτύπως και εμπροθέσμως στον δικηγόρο, που παρέστη ως πληρεξούσιος αυτών στο Διοικητικό Εφετείο.

6. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση, που ασκήθηκε υπό την ισχύ του ν. 3900/2010 (ΦΕΚ Α' 213 ), με τα άρθρα 2 και 12 παρ.1 του οποίου θεσπίσθηκαν νέοι όροι παραδεκτού του ενδίκου μέσου της αιτήσεως αναιρέσεως, προβάλλεται, προς θεμελίωση του παραδεκτού αυτής και των προβαλλομένων λόγων αναιρέσεως, αντίθεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προς την υπ' αριθμ. 2067/2011 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας. Τέτοια αντίθεση πράγματι υφίσταται ως προς τα κρίσιμα για την επίλυση της προκειμένης διαφοράς ζητήματα ερμηνείας των διατάξεων των άρθρων 97 παρ.8 του Τελωνειακού Κώδικα και 5 παρ.2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και της συμφωνίας ή μη αυτών με διατάξεις υπερνομοθετικής ισχύος και το Σύνταγμα. Ως εκ τούτου, κατά το μέρος και ως προς τους λόγους που αφορούν τα συγκεκριμένα νομικά ζητήματα, για τα οποία υπάρχει αντίθεση των δύο δικαστικών αποφάσεων, η υπό κρίση αίτηση, με την οποία άγεται ενώπιον του Δικαστηρίου διαφορά της οποίας το ποσό είναι ανώτερο από σαράντα χιλιάδες ευρώ, ασκείται παραδεκτώς κατ' άρθρο 53 παρ. 3 και 4 του π.δ/τος 18/1989, όπως οι παράγραφοι αυτές αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 12 παρ.1 του ν. 3900/2010.

7. Επειδή, το άρθρο 4 παρ. 1 του, κυρωθέντος με το ν. 1705/1987 (ΦΕΚ Α'89), 7ου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) ορίζει ότι «Κανένας δεν μπορεί να διωχθεί ή καταδικασθεί ποινικά από τα δικαστήρια του ίδιου Κράτους για μια παράβαση για την οποία ήδη αθωώθηκε ή καταδικάστηκε με αμετάκλητη απόφαση σύμφωνα με το νόμο και την ποινική δικονομία του Κράτους αυτού». Η παρατεθείσα διάταξη εκφράζει την αρχή *ne bis in idem*, στην οποία αναφέρεται το δικάσαν δικαστήριο και η οποία αποτελεί, επίσης, γενική αρχή του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως (βλ., ειδικότερα, αποφάσεις της 29ης Ιουνίου 2006, C-308/04 P, SGL Carbon AG κατά Επιτροπής της 15ης Οκτωβρίου 2002, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C 247/99 P, C 250/99 P έως C-252/99 P και C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκ. 59, και της 29ης Ιουνίου 2006, C 289/04 P, Showa Denko κατά Επιτροπής, σκ. 50) και επιβεβαιώνεται στο άρθρο 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης (2000/C 364/01), έχοντας και την τυπική ισχύ θεμελιώδους δικαιώματος της Ενώσεως. Ειδικότερα στο άρθρο 50 του Χάρτη, τιλοφορούμενο «Δικαίωμα του προσώπου να μη δικάζεται ή να μην τιμωρείται ποινικά δύο φορές για την ίδια αξιόποινη πράξη», ορίζονται τα εξής: «Κανείς δεν διώκεται ούτε τιμωρείται ποινικά για αδίκημα για το οποίο έχει ήδη αθωωθεί ή καταδικαστεί εντός της Ένωσης με οριστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου σύμφωνα με τον νόμο». Εξ άλλου, σύμφωνα με το άρθρο 51 του Χάρτη, τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται από τον Χάρτη πρέπει να γίνονται σεβαστά όταν εθνική κανονιστική ρύθμιση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ενώσεως.

8. Επειδή, κατά παγία νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οσάκις κοινοτική ρύθμιση δεν προβλέπει ειδική κύρωση σε περίπτωση παραβάσεως των διατάξεων της ή παραπέμπει, ως προς το σημείο αυτό, στις εθνικές νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, επιβάλλεται (άρθρο 4 παρ.3 της Συνθήκης της ΕΕ) στα κράτη μέλη να λαμβάνουν κάθε πρόσφορο μέτρο που θα εγγυάται την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα του κοινοτικού δικαίου (αποφάσεις της 8ης Ιουνίου 1994, C-382/92, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, σκ. 55, και C-383/92, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, σκ. 40). Ειδικότερα, όσον αφορά τις παραβάσεις της τελωνειακής νομοθεσίας της Ενώσεως, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι, ελλείψει εναρμονίσεως της κοινοτικής νομοθεσίας στον τομέα αυτόν, τα κράτη μέλη που είναι αρμόδια για την είσπραξη των οφειλομένων δασμών, είναι επίσης αρμόδια να επιλέγουν τις

κυρώσεις που θεωρούν κατάλληλες (αποφάσεις της 7ης Δεκεμβρίου 2000, C-213/99, De Andrade, σκ. 19, της 26ης Οκτωβρίου 1995, C-36/94, Siesse, σκ. 20, της 16ης Δεκεμβρίου 1992, C-210/91, Επιτροπή κατά Ελλάδος, σκ. 19). Εξ άλλου, στις εθνικές διατάξεις των κρατών μελών παραπέμπει για την κύρωση των παραβάσεων της και η Οδηγία 92/12/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25.2.1992 «σχετικά με το γενικό καθεστώς, την κατοχή, την κυκλοφορία και τους ελέγχους των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης» (ΕΕ L 76), ορίζοντας ότι «... Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την αντιμετώπιση των πάσης φύσεως παραβάσεων και την επιβολή αποτελεσματικών κυρώσεων» (άρθρο 20 παρ. 3 της Οδηγίας, όπως το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου αυτής προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ. 6 της Οδηγίας 92/108/ΕΟΚ, ΕΕ L 390).

9. Επειδή, ο ν. 2127/1993 «Εναρμόνιση προς το κοινοτικό δίκαιο του φορολογικού καθεστώτος των πετρελαιοειδών προϊόντων, αλκοόλης και αλκοολούχων ποτών και βιομηχανοποιημένων καπνών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 48), που εκδόθηκε προς μεταφορά στην ελληνική έννομη τάξη των διατάξεων της προαναφερθείσας οδηγίας 92/12/ΕΟΚ και υπήγαγε στον ειδικό φόρο κατανάλωσης, μεταξύ άλλων, τα πετρελαιοειδή προϊόντα, «τα οποία παράγονται στο εσωτερικό της χώρας, προέρχονται από άλλα κράτη μέλη ή εισάγονται στο εσωτερικό της χώρας», προέβλεψε στο άρθρο 67 παρ. 5 ότι: «Η με οποιονδήποτε τρόπο διαφυγή ή απόπειρα διαφυγής της καταβολής των οφειλομένων φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων, καθώς και η μη τήρηση των διατυπώσεων που προβλέπονται από το νόμο, με σκοπό τη μη καταβολή των ως άνω φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων, χαρακτηρίζονται ως λαθρεμπορία κατά τις διατάξεις των άρθρων 89 και επόμενα του ν. 1165/1918 "Περί Τελωνειακού Κώδικος" και επισύρουν το υπό αυτών προβλεπόμενο πολλαπλούν τέλος και αν ακόμη κριθεί αρμοδίως ότι δεν συντρέχουν τα στοιχεία αξιοποίνου λαθρεμπορίας». Εξ άλλου, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89 του ως άνω Τελωνειακού Κώδικα (ν. 1165/1918, ΦΕΚ Α' 73), που προστέθηκε με το άρθρο 3 του α.ν. 1514/1950 (ΦΕΚ Α' 240), ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 1591/1950 (ΦΕΚ Α' 295), «Ως τελωνειακά παραβάσεις χαρακτηρίζονται ... η καθ' οιονδήποτε των εν άρθρω 100 του παρόντος μνημονευομένων τρόπων διαφυγή ή απόπειρα διαφυγής της πληρωμής των ανηγμένων τω Δημοσίω τελών και δικαιωμάτων, ως και η μη τήρησης των εν τω αὐτῷ άρθρω 100 καθοριζομένων λοιπών διατυπώσεων, επισύρουν δε κατά των υπευθύνων πολλαπλούν τέλος, συμφώνως προς τας διατάξεις του παρόντος νόμου, και αν ἐτι ἤθελε κριθῆ ἀρμοδίως ὅτι δὲν συντρέχουσιν τὰ στοιχεία αξιοποίνου λαθρεμπορίας». Στην παρ. 1 του άρθρου 100 του ιδίου Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του α.ν. 2081/1939 (ΦΕΚ Α' 495), ορίζεται ότι: «Λαθρεμπορία είναι α) η εντός των συνόρων του Κράτους εισαγωγή ή εξ αυτών εξαγωγή εμπορευμάτων, υποκειμένων είτε εις εισαγωγικόν δασμόν, είτε εις εισπραττόμενον εν τοις Τελωνείοις τέλος, φόρον ή δικαίωμα, άνευ γραπτῆς αδειας της αρμοδίας τελωνειακῆς αρχῆς ή εν άλλω παρά τον ωρισμένον παρ' αυτής τόπω ή χρόνω και β) πάσα οιαδήποτε ενέργεια, σκοπούσα να στερήση το Δημόσιον των υπ' αυτού εισπρακτέων δασμών, τελών, φόρων και δικαιωμάτων επί των εισαγομένων εκ της αλλοδαπῆς ή εξαγομένων εμπορευμάτων, και αν ἐτι ταῦτα εισεπράχθησαν κατά χρόνον και τρόπον ἕτερον ή τον υπό του νόμου οριζόμενον». Στην περίπτωση θ' της επομένης παρ. 2, που προστέθηκε με το άρθρο 8 του ν. 2096/1952 (ΦΕΚ Α' 113), ορίζεται ότι ως λαθρεμπορία θεωρείται και «η αγορά, πώλησις και κατοχή εμπορευμάτων εισαχθέντων ή τεθέντων εις την κατανάλωσιν κατά τρόπον συνιστώντα το ἀδίκημα της λαθρεμπορίας». Η κατά το άρθρο 100 λαθρεμπορία (όπως και η απόπειρα λαθρεμπορίας) τιμωρείται με ποινή φυλακίσεως κατά τα ειδικότερον οριζόμενα στα άρθρα 102 επομ. του ιδίου Κώδικα. Περαιτέρω, στην παρ. 3 του άρθρου 97 του Τελωνειακού Κώδικα, που προστέθηκε με το άρθρο 4 του α.ν. 1514/1950 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 23 του ν. 495/1976 (ΦΕΚ Α' 337), ορίζεται ότι «Κατά των οπωσδήποτε συμμετασχόντων της κατά την παρ. 2 του άρθρου 89 του παρόντος τελωνειακῆς παραβάσεως και αναλόγως του βαθμού της συμμετοχῆς ἐκάστου ἀσχέτως της ποινικῆς διώξεως αὐτῶν ἐπιβάλλεται κατά τας διατάξεις των

άρθρων 100 και επομ. του παρόντος ιδιαιτέρως εις έκαστον και αλληλεγγύως πολλαπλούν τέλος από του διπλού μέχρι του δεκαπλού των βαρυνόντων το αντικείμενο ταύτης δασμών, φόρων, τελών και δικαιωμάτων εν συνόλω, δια πάντας τους συνυπαίτιους.... Για πετρελαιοειδή προϊόντα, αλκοόλη, αλκοολούχα ποτά και βιομηχανοποιημένα καπνά το πολλαπλούν τέλος ανέρχεται στο πενταπλάσιο μέχρι το δεκαπλάσιο των δασμών, φόρων, τελών και δικαιωμάτων που βαρύνουν αυτά (Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 προστέθηκε με την παρ.9 του άρθρ.1 του ν. 2443/1996 (ΦΕΚ Α' 265)». Τέλος, στην παρ. 8 του άρθρου 97 του Τελωνειακού Κώδικα, που προστέθηκε με το άρθρο 4 του α. ν. 1514/1950, ορίζεται ότι «Ουδεμίαν επιρροήν εξασκεί επί των αποφάσεων των Δικαστηρίων η αθωωτική ή καταλογιστική απόφασις των Διοικητικών Δικαστηρίων και Επιτροπών ουδέ τανάπαλιν», στο δε άρθρο 5 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Κ.Δ.Δ., ν. 2717/1999, ΦΕΚ Α' 97), υπό τον τίτλο «Δέσμευση από αποφάσεις άλλων δικαστηρίων», ορίζεται ότι τα διοικητικά δικαστήρια δεσμεύονται και «... από τις αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων, ως προς την ενοχή του δράστη».

10. Επειδή, οι προπαρατεθείσες διατάξεις του ισχύοντος κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο Τελωνειακού Κώδικα (άρθρα 89 επομ.) και του ν. 2127/1993 περί επιβολής πολλαπλού τέλους και κινήσεως της διαδικασίας ποινικής διώξεως, οι οποίες διατάξεις είναι, κατά τα προεκτεθέντα, εφαρμοστέες σε περίπτωση παραβάσεως του κοινοτικού τελωνειακού δικαίου και των εθνικών διατάξεων περί μεταφοράς της Οδηγίας 92/12/ΕΟΚ, συνιστούν εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 51 παρ.1 του Χάρτη θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης. Συνεπώς, οι θεσπιζόμενες από τις εν λόγω διατάξεις ρυθμίσεις πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις που απορρέουν από τον Χάρτη όσον αφορά τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται σ' αυτόν (βλ. απόφαση ΔΕΚ μειζ. συνθ. της 26.2.2013, C-617/10, Akerberg Fransson, σκ. 17 επ., πρβλ. και απόφαση ΔΕΚ της 16.12.1992, C-210/91, Επιτροπή κατά Ελλάδος, σκ. 19, απόφαση ΔΕΚ της 26.10.1995, C-36/94, Siesse, σκ. 21, απόφαση ΔΕΚ της 7.12.2000, C-213/99, De Andrade, σκ. 20, απόφαση ΔΕΚ της 12.7.2001, C-262/99, Λουλουδάκης, σκ. 67, απόφαση ΔΕΕ της 29.7.2010, C 188/09, Profaktor Kulesza, Frankowski, Józwiak, Orłowski, σκ. 29, απόφαση ΔΕΕ της 9.2.2012, C-210/10, Urban, σκ. 23).

11. Επειδή, όπως έχει κριθεί (βλ. ΣτΕ 990/2004 Ολομ., 1522/2010 επταμ., 2067/2011 επταμ. κ.ά.), από τον συνδυασμό των προμνησθεισών διατάξεων των παραγράφων 2 του άρθρου 89 και 3 του άρθρου 97 του Τελωνειακού Κώδικα προς την παράγραφο 8 του ιδίου άρθρου 97 αυτού, (προστεθείσα με το άρθρ. 4 του ν. 1514/1950) καθώς και προς την διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προκύπτει ότι η διαδικασία διοικητικής βεβαιώσεως της τελωνειακής παραβάσεως, που κατατείνει στην επιβολή του πολλαπλού τέλους, είναι αυτοτελής και διακεκριμένη σε σχέση με την αντίστοιχη ποινική διαδικασία. Η αυτοτέλεια των δύο διαδικασιών (ποινικής και διοικητικής) έχει την έννοια ότι το διοικητικό δικαστήριο, όταν αποφασίζει περί του αν ετελέσθη η διοικητική παράβαση, δεν δεσμεύεται από την τυχόν προηγηθείσα σχετική απόφαση ποινικού δικαστηρίου, εκτός εάν πρόκειται για αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, οπότε δεσμεύεται ως προς την ενοχή του δράστη. Παρά την μη δέσμευσή του, όμως, υποχρεούται να εκτιμήσει αυτήν κατά την διαμόρφωση της κρίσεώς του, χωρίς να απαιτείται πανηγυρική εξαγγελία περί τούτου.

12. Επειδή, όσον αφορά την αρχή *ne bis in idem* που διαλαμβάνεται στο άρθρο 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την προαναφερθείσα απόφασή του της 26.2.2013, C-617/10, Hans Akerberg Fransson, επί προδικαστικού ερωτήματος που υπέβαλε το Haparanda Tingsrätt της Σουηδίας στο πλαίσιο ποινικής δίκης για φοροδιαφυγή και, ειδικότερα, για υποβολή ανακριβών δηλώσεων φόρου εισοδήματος και φόρου προστιθεμένης

αξίας (ΦΠΑ), δέχθηκε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «34. ... το άρθρο 50 του Χάρτη δεν εμποδίζει την εκ μέρους κράτους μέλους επιβολή, για την ίδια πράξη παραβάσεως των υποχρεώσεων που αφορούν την υποβολή δηλώσεων στον τομέα του ΦΠΑ, ενός συνδυασμού φορολογικών και ποινικών κυρώσεων. Συγκεκριμένα, προκειμένου να εξασφαλίζουν την είσπραξη του συνόλου των εσόδων από ΦΠΑ και, κατ' επέκταση, την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, τα κράτη μέλη διαθέτουν ελευθερία επιλογής των κυρώσεων που επιβάλλουν... Οι κυρώσεις αυτές μπορούν συνεπώς να λαμβάνουν τη μορφή διοικητικών ή ποινικών κυρώσεων ή ενός συνδυασμού των δύο. Μόνον όταν η φορολογική κύρωση έχει ποινικό χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 50 του Χάρτη, και έχει καταστεί απρόσβλητη, η εν λόγω διάταξη εμποδίζει την άσκηση ποινικής δίωξης για την ίδια πράξη κατά του ίδιου προσώπου. 35. ... η εκτίμηση της ποινικής φύσεως των φορολογικών κυρώσεων στηρίζεται σε τρία κριτήρια. Το πρώτο είναι ο νομικός χαρακτηρισμός της παραβάσεως κατά το εσωτερικό δίκαιο, το δεύτερο η ίδια η φύση της παραβάσεως και το τρίτο η φύση και η σοβαρότητα της κυρώσεως που ενδέχεται να επιβληθεί στον διαπράξαντα την παράβαση (απόφαση της 5ης Ιουνίου 2012, C 489/10, Bonda, σκ. 37). 36. Εναπόκειται στο [εθνικό] δικαστήριο να εκτιμήσει, με γνώμονα τα κριτήρια αυτά, αν πρέπει να προβεί σε εξέταση της προβλεπόμενης από την εθνική νομοθεσία σωρεύσεως φορολογικών και ποινικών κυρώσεων σε σχέση με τα εθνικά πρότυπα κατά την έννοια της σκέψεως 29 της παρούσας αποφάσεως, πράγμα που θα μπορούσε να το οδηγήσει, ενδεχομένως, να κρίνει ότι η σωρευση αυτή είναι αντίθετη προς τα εν λόγω πρότυπα, υπό την προϋπόθεση ότι οι εναπομένουσες κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, ανάλογες των παραβάσεων και αποτρεπτικές ... 37 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο δεύτερο, στο τρίτο και στο τέταρτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η αρχή *ne bis in idem* που διαλαμβάνεται στο άρθρο 50 του Χάρτη δεν εμποδίζει την εκ μέρους κράτους μέλους επιβολή, για την ίδια πράξη παραβάσεως..., διαδοχικώς μιας φορολογικής και μιας ποινικής κυρώσεως, στον βαθμό που η πρώτη κύρωση δεν έχει ποινικό χαρακτήρα, πράγμα το οποίο το αιτούν δικαστήριο οφείλει να εξακριβώσει».

13. Επειδή, το πολλαπλόν τέλος που προβλέπει ο Τελωνειακός Κώδικας και δια παραπομπής σ' αυτόν ο ν. 2127/1993 δεν συνιστά ποινή του ποινικού δικαίου (ποινή *stricto sensu*), που επιβάλλεται από τα ποινικά δικαστήρια υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της ποινικής διαδικασίας με σκοπό αυτόν που χαρακτηρίζει την «ποινή», δηλαδή την γενικότερη νομική, ηθική και κοινωνική αποδοκιμασία της συμπεριφοράς του δράστη, αλλ' έχει χαρακτήρα, όπως ρητώς άλλωστε διαλαμβάνεται στη διάταξη του άρθρου 89 παρ.2 του Τελωνειακού Κώδικα, διοικητικής κυρώσεως που επιβάλλεται από διοικητικά όργανα -υπό τον ουσιαστικό έλεγχο των διοικητικών δικαστηρίων- και εξυπηρετεί διαφορετικό σκοπό, που είναι η διασφάλιση της εισπράξεως κοινοτικών και εθνικών πόρων καθώς και η τήρηση και ομαλή εφαρμογή των κανόνων της τελωνειακής διαδικασίας (πρβλ απόφαση ΕΔΔΑ τής 14.9.2004, επί τού παραδεκτού, Rosenquist κατά Σουηδίας, 60619/00, βλ. και αποφάσεις ΕΔΔΑ τής 8.6.1995, Jamil κατά Γαλλίας, 11/1994/458/539, σκ. 14, Goktan κατά Γαλλίας, σκ. 48, τής 24.10.1986, Agosi κατά Ηνωμένου Βασιλείου, 9118/80, σκ. 63-67), καθιστώντας την παράβαση οικονομικά ασύμφορη. Δηλαδή, το εν λόγω πολλαπλόν τέλος όχι μόνο κατά τον τυπικό χαρακτηρισμό του στην ελληνική νομοθεσία αλλά και κατά τη φύση και το χαρακτήρα του διαφέρει από τις κυρώσεις ποινικής φύσεως. Επιβάλλεται, ειδικότερα, για την αντιστάθμιση των συνεπειών συμπεριφορών, που συνιστούν παραβίαση διοικητικής φύσεως υποχρεώσεων κάθε συναλλασσομένου, της καταβολής, δηλαδή, προς το Δημόσιο οφειλομένων φορολογικών επιβαρύνσεων, που έχουν, μάλιστα, ταυτοχρόνως, και τον χαρακτήρα πόρων της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Η αντιστάθμιση συνίσταται στην αναπλήρωση των ποσών, την καταβολή των οποίων αποφεύγει με την παράνομη συμπεριφορά του ο υπόχρεος, με ανάλογη προς τα άνω αναπροσαρμογή τους, για την κάλυψη όλων των εντεύθεν δαπανών, στις οποίες προβαίνει το κράτος για τον εντοπισμό των συμπεριφορών αυτών, που, από



τη φύση τους, είναι δυσχερώς εντοπίσιμες αλλά που επιτρέπουν την προσπόριση σημαντικών οικονομικών ωφελημάτων σε εκείνον που τις επιχειρεί επιτυχώς. Άλλωστε, οι προβλεπόμενες στον Τελωνειακό Κώδικα ποινές για το ποινικό αδίκημα της λαθρεμπορίας συνίστανται, κατά κανόνα, σε στέρηση της ελευθερίας του δράστη (φυλάκιση ή κάθειρξη) και ουδόλως δύνανται να συγκριθούν με τις χρηματικές κυρώσεις του αντιστοίχου διοικητικού αδικήματος (βλ. άρθρο 102 του Τελωνειακού Κώδικος, ν. 1165/1918, όπως ίσχυε, και άρθρο 157 του ισχύοντος νυν Εθνικού Τελωνειακού Κώδικος, ν. 2960/2001). Συνεπώς, εφ' όσον η κύρωση του πολλαπλού τέλους δεν έχει ποινικό χαρακτήρα, δεν ανακύπτει ζήτημα εφαρμογής της αρχής *ne bis in idem* που διαλαμβάνεται στο άρθρο 4 παρ.1 του 7ου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ καθώς και στο άρθρο 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης. Κατ' ακολουθίαν, ούτε η έναρξη ούτε η εξέλιξη της διαδικασίας επιβολής του πολλαπλού τέλους και της τυχόν ανοιγείσης ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων δίκης κωλύεται σε περίπτωση που για την ίδια παράβαση έχει ολοκληρωθεί η ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων διαδικασία με απόφαση που έχει καταστεί απρόσβλητη.

**Μειοψήφησαν** οι Σύμβουλοι Ε. Νίκα και Η. Μάζος, οι οποίοι υπεστήριξαν την ακόλουθη γνώμη: η αρχή *ne bis in idem*, ως γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου, ναι μεν δεν απαγορεύει γενικά την σώρευση ή την διαδοχική επιβολή ποινικών και διοικητικών, κατά το εθνικό δίκαιο, κυρώσεων για παράβαση διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, εμποδίζει, **όμως**, την εκ μέρους κράτους μέλους επιβολή, για την ίδια πράξη παραβάσεως των υποχρεώσεων που απορρέουν από το τελωνειακό ή φορολογικό δίκαιο της ΕΕ, διοικητικών κυρώσεων που έχουν «ποινικό» χαρακτήρα, κατά την έννοια της αρχής αυτής, εφ' όσον, για την ίδια παραβατική συμπεριφορά, το πρόσωπο στο οποίο αυτή αποδίδεται έχει καταδικαστεί ή απαλλαγεί με αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου. Κύρωση η οποία χαρακτηρίζεται από το εθνικό δίκαιο ως διοικητική, και όχι ως ποινική, μπορεί να έχει «ποινικό» χαρακτήρα, κατά την έννοια της ως άνω γενικής αρχής του κοινοτικού δικαίου, εν όψει της φύσεως και της σοβαρότητάς της, καθώς και της φύσεως της παραβάσεως για την οποία επιβάλλεται (πρβλ. απόφαση ΔΕΕ στην υπόθεση *Akerberg Fransson*, *op.cit.*, σκέψη 35, και απόφαση ΔΕΕ μειζ. συνθ. της 5.6.2012, C-489/10, *Bonda*, σκέψη 37, με παραπομπή στις αποφάσεις ΕΔΔΑ της 8.6.1976, *Engel* κ.λπ. κατά Ολλανδίας, σκέψεις 80-82, και ΕΔΔΑ μειζ. συνθ. της 10.2.2009, *Zolotukhin* κατά Ρωσίας, 14939/03, παρ. 52-53, σχετικά με την αρχή *ne bis in idem* κατά το άρθρο 4 παρ. 1 του 7ου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ). Το επίδικο πολλαπλό τέλος, που προβλέπει ο Τελωνειακός Κώδικας και, δια παραπομπής σε αυτόν, ο ν. 2127/1993, συνιστά κύρωση διοικητική, κατά το εθνικό δίκαιο. Ωστόσο, εν όψει της φύσεως της σχετικής παραβάσεως (παράβαση με δόλο κανόνων τελωνειακού και φορολογικού δικαίου, δηλαδή κανόνων που επιβάλλουν γενικά υποχρεώσεις στους πολίτες και όχι σε κάποια ειδική κατηγορία αυτών), της φύσεως και του ύψους του επίμαχου μέτρου (χρηματική κύρωση που μπορούσε να φθάσει το δεκαπλάσιο των διαφυγόντων δασμών και φόρων), καθώς και του σκοπού του (πρόληψη και καταστολή της δασμοφοροδιαφυγής), η επίδικη κύρωση έχει «ποινικό» χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ.1 του 7ου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ και του άρθρου 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης (πρβλ. ΣτΕ 689/2009 επταμ., 3182/2010, 2067/2011 επταμ., 1777/2012 κ.ά., επίσης αποφάσεις ΕΔΔΑ της 21.2.2008, *Χατζηνικολάου* κατά Ελλάδας, 33997/06, παρ. 19-20, της 11.1.2007, *Μαμιδάκης* κατά Ελλάδας, 35533/04, παρ. 20-21, και της 6.12.2007, *Γιαννετάκη* κατά Ελλάδας, 29829/05, παρ. 18-19 πρβλ. επίσης απόφαση ΕΔΔΑ μειζ. συνθ. της 23.11.2006, *Jussila* κατά Φινλανδίας, 73053/01, παρ. 30-38 και απόφαση ΕΔΔΑ της 24.9.1997, *Γαρυφάλλου* ΑΕΒΕ κατά Ελλάδας, 93/1996/712/909, παρ. 30-39). Ως εκ τούτου, σε περίπτωση που η ποινική –κατά το εθνικό δίκαιο– διαδικασία έχει ολοκληρωθεί με την έκδοση αμετάκλητης αποφάσεως, η κατοχυρωμένη στις ως άνω διατάξεις αρχή *ne bis in idem* κωλύει την συνέχιση της διοικητικής διαδικασίας ή δίκης περί επιβολής πολλαπλού τέλους λόγω λαθρεμπορίας κατά του ιδίου προσώπου βάσει των ιδίων κατ' ουσίαν

πραγματικών περιστατικών.

14. Επειδή, περαιτέρω, η προεκτεθείσα διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας ρυθμίζει διαφορετικά το ζήτημα της δεσμεύσεως του διοικητικού δικαστηρίου από αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου, ανάλογα με το εάν πρόκειται για καταδικαστική ή αθωωτική απόφαση. Ειδικότερα, σύμφωνα με την διάταξη αυτή τα διοικητικά δικαστήρια δεσμεύονται «από τις αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων ως προς την ενοχή του δράστη», όχι, όμως, και από τις αμετάκλητες αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων με τις οποίες αθωώνεται ο κατηγορούμενος. Σε σχέση με τις αθωωτικές ποινικές αποφάσεις τα διοικητικά δικαστήρια υπέχουν, σύμφωνα με την προαναφερθείσα παγία νομολογία, υποχρέωση μόνον συνεκτιμήσεως των εν λόγω αποφάσεων κατά τον σχηματισμό της κρίσεώς τους. Η διαφοροποίηση αυτή μεταξύ καταδικαστικών και αθωωτικών αποφάσεων δεν προσκρούει στα άρθρα 4 παρ.1 και 20 παρ.1 του Συντάγματος. Τούτο δε εν όψει των διαφορών μεταξύ ποινικής και διοικητικής δίκης και ιδία εν όψει της διαφοροποίησης των κανόνων αποδείξεως που διέπουν τις δύο αυτές κατηγορίες δικών, όπως τους διαμόρφωσε η νομολογία. Ούτω στην ποινική δίκη, επί αμφιβολιών ως προς την ενοχή του κατηγορουμένου, αυτός κηρύσσεται αθώος κατ' εφαρμογή της αρχής *in dubio pro reo*, ενώ στην διοικητική δίκη δεν ισχύει η αρχή αυτή, για την ακύρωση δε ή την μεταρρύθμιση της διοικητικής κυρώσεως ο διοικητικός δικαστής πρέπει να σχηματίσει πλήρη και βεβαία δικανική πεποίθηση για την μη διάπραξη της παραβάσεως. Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι για τον ποινικό δικαστή η αθώωση του κατηγορουμένου είναι ευχερεστέρα από την καταδίκη του, διότι επί της δευτέρας απαιτείται πλήρης βεβαίωση του δικαστού και δη περί διάφορα στοιχεία του εγκλήματος αφορώντα είτε στην αντικειμενική είτε στην υποκειμενική υπόσταση αυτού. Πρέπει, επί πλέον, να τονισθεί ότι επί αθωωτικής αποφάσεως δεν είναι υποχρεωμένος ο δικαστής να διακρίνει ρητώς στο κείμενο αυτής μεταξύ αθώωσης οφειλομένης σε πλήρη βεβαιότητα και αθώωσης οφειλομένης σε αμφιβολίες. Απλώς, η τυχόν ειδικότερη αναφορά στην ποινική απόφαση ότι η αθώωση γίνεται λόγω αμφιβολιών, όπως συμβαίνει εν προκειμένω (βλ. αναιρεσιβαλλομένη απόφαση σκ. 6), αποτελεί πρόσθετο επιχείρημα ότι δεν είναι δυνατόν να γεννηθεί δέσμευση του διοικητικού δικαστού από την αμετάκλητη αθωωτική ποινική απόφαση. Ως εκ τούτου, η αμετάκλητη αθώωση του κατηγορουμένου από τα ποινικά δικαστήρια δεν αποκλείει την - κατόπιν συνεκτιμήσεως της αθώωσής του αυτής - αιτιολογημένη διαφορετική κρίση στο πλαίσιο της διοικητικής δίκης περί επιβολής πολλαπλού τέλους λόγω λαθρεμπορίας. Μειοψήφησαν οι Σύμβουλοι Δ. Σκαλτσούνης, Α.-Γ. Βώρος, Γ. Τσιμέκας και Ο. Ζύγουρα, οι οποίοι υποστήριζαν ότι η ρύθμιση του άρθρου 5 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας παραβιάζει την απορρέουσα από το Σύνταγμα (άρθρα 4 παρ. 1 και 20 παρ. 1) αρχή της ισότητας των διαδίκων, κατά το μέρος που αφορά τις αποφάσεις με τις οποίες ο κατηγορούμενος αθωώνεται όχι απλώς διότι δεν αποδείχθηκε ότι διέπραξε το αποδιδόμενο σε αυτόν ποινικό αδίκημα (λόγω αμφιβολιών, κατ' εφαρμογή του τεκμηρίου αθωότητας και της αρχής *in dubio pro reo*), αλλά διότι αποδείχθηκε ότι δεν το διέπραξε (λόγω ανυπαρξίας των πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν την αντικειμενική του υπόσταση). Και τούτο διότι η δεύτερη αυτή αθώωση, λόγω ανυπαρξίας των πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν την αντικειμενική υπόσταση του ποινικού αδικήματος, δεν διαφέρει, ως προς τον βαθμό σχηματισμού δικανικής πεποίθησεως, από την καταδικαστική απόφαση, εφ' όσον και στις δύο αυτές περιπτώσεις υπάρχει πλήρης δικανική πεποίθηση του ποινικού δικαστή, στην πρώτη για την ενοχή του κατηγορουμένου και στην δεύτερη για την αθωότητά του. Εφ' όσον, συνεπώς, δεν υπάρχει διαφοροποίηση, από την ανωτέρω άποψη, στις ως άνω περιπτώσεις αθώωσης και καταδίκης, όπως υπάρχει στην περίπτωση της αθώωσης λόγω αμφιβολιών, στην οποία η αθώωση οφείλεται, αντιθέτως, στην αδυναμία σχηματισμού πλήρους δικανικής πεποίθησεως, η διαφορετική μεταχείριση από τον νομοθέτη των αμετακλήτων καταδικαστικών και αθωωτικών, υπό την ανωτέρω έννοια, αποφάσεων των

ποινικών δικαστηρίων, κατά τρόπο ώστε μόνον οι καταδικαστικές αποφάσεις να δεσμεύουν τα διοικητικά δικαστήρια, δεν δικαιολογείται αντικειμενικά, αφού πρόκειται για κρίσεις των ποινικών δικαστηρίων που εξήχθησαν υπό όμοιες, από άποψη βεβαιότητας δικανικής κρίσεως, συνθήκες. Προς αποκατάσταση δε της ίσης μεταχειρίσεως, πρέπει να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής της ρυθμίσεως του άρθρου 5 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ώστε να δεσμεύεται το διοικητικό δικαστήριο που κρίνει υπόθεση επιβολής σε ορισμένο πρόσωπο δασμοφορολογικών επιβαρύνσεων λόγω συμμετοχής του σε λαθρεμπορία όχι μόνον από αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου, που αφορά σε κατηγορία περί λαθρεμπορίας κατά του ίδιου προσώπου βάσει των ίδιων κατ' ουσίαν πραγματικών περιστατικών, αλλά και από αμετάκλητη αθωωτική απόφαση, στην περίπτωση που η αθώωση του εν λόγω προσώπου δεν οφείλεται στις αμφιβολίες του ποινικού δικαστηρίου για την ενοχή του, αλλά στηρίζεται στην κρίση του ότι αυτός δεν διέπραξε το ποινικό αδίκημα που του αποδίδεται. Τέλος, η Σύμβουλος Ε. Νίκα μειοψήφησε διατυπώνοντας την ακόλουθη γνώμη: Η επίμαχη ρύθμιση του άρθρου 5 παρ.2 του ΚΔΔ δεν εγείρει ζητήματα δυσμενούς διακρίσεως των διαδίκων, εφ' όσον κατά την ερμηνεία και εφαρμογή της εν λόγω διατάξεως δεν παραβιάζεται το κατ' άρθρο 6 παρ.2 της ΕΣΔΑ τεκμήριο αθωότητας, σύμφωνα με το οποίο, απόφαση διοικητικού δικαστηρίου που έπεται τελικής (ήτοι αμετάκλητης, βλ. ΣτΕ 1311,2951/2013) αθωωτικής αποφάσεως ποινικού δικαστηρίου για το ίδιο πρόσωπο δεν πρέπει να την παραβλέπει και να θέτει εν αμφιβόλω την αθώωση και μάλιστα έστω και αν αυτή εχώρησε λόγω αμφιβολιών (ΕΔΔΑ 27.9.2007, 35522/04, Σταυρόπουλος κατά Ελλάδος, σκ. 39 και ΕΔΔΑ 13.7.2010, 25720/05, Tendam κατά Ισπανίας, σκ. 7). Συνεπώς, το διοικητικό δικαστήριο υποχρεούται να απόσχει από την διατύπωση κρίσεως ή αιτιολογίας που να θέτει εν αμφιβόλω το αθωωτικό αποτέλεσμα της οικείας ποινικής διαδικασίας (ΕΔΔΑ 27.9.2011, 23272, Hdralo κατά Κροατίας, σκ. 54). Ως εκ τούτου, το διοικητικό δικαστήριο που κρίνει επί διοικητικής παραβάσεως λαθρεμπορίας, δεν δεσμεύεται μεν από την προηγηθείσα αμετάκλητη αθωωτική απόφαση του ποινικού δικαστηρίου, αλλά υποχρεούται να την συνεκτιμήσει (και δή κατά τρόπο ειδικό, ώστε, εφ' όσον αποκλίνει από τις ουσιαστικές κρίσεις του ποινικού δικαστή, να μην καταλείπονται αμφιβολίες ως προς τον σεβασμό του τεκμηρίου αθωότητας), στο πλαίσιο δε αυτό δεν αποκλείεται να στηρίζει την κρίση του περί διαπράξεως της αποδοθείσης παραβάσεως (και) σε στοιχεία, που δεν είχε λάβει υπ' όψη του το ποινικό δικαστήριο (πρβλ. ΕΔΔΑ (decision) 13.11.2003, 48518/99, Lundkvist κατά Σουηδίας).

15. Επειδή, με την προσβαλλομένη απόφαση έγιναν δεκτά, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: με υπ' αριθμ. 28/98/20.5.1999 πράξη του Διευθυντού του Ζ' Τελωνείου Ελευθέρων Τελωνειακών Συγκροτημάτων Πειραιώς καταλογίσθηκαν στους αναιρεσιβλήτους, εταίρους της εταιρίας «ΑΜΕΡΙΚΑΝ ΟΙΛ ΚΟΜΠΑΝΥ Ε.Π.Ε.», διαφυγόντες δασμοί και λοιποί φόροι 30.161.455 δραχμών και επιβλήθηκε πολλαπλούν τέλος τετραπλασίου ύψους (120.645.820 δραχμ.) λόγω λαθρεμπορίας και, ειδικότερα, λόγω διαθέσεως στην εσωτερική αγορά πετρελαίου κινήσεως, συνολικής ποσότητας 326.361 λιτρών, για το οποίο παρουσίασαν πλαστά τιμολόγια αγοράς, εκδόσεως ανύπαρκτης εταιρίας με την επωνυμία «ΠΗΓΑΣΟΣ ΟΙΛ Ε.Π.Ε.». Στο Διοικητικό Πρωτοδικείο, στο οποίο προσέφυγαν οι ήδη αναιρεσιβλήτοι κατά της ανωτέρω πράξεως, προσκόμισαν, προς απόδειξη του ισχυρισμού τους ότι αγνοούσαν την πλαστότητα των τιμολογίων αγοράς, αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου, με την οποία αυτοί κηρύχθηκαν αθώοι της ποινικής κατηγορίας της λαθρεμπορίας, κριθέντος ότι προέκυψαν αμφιβολίες για το εάν αυτοί είχαν τελέσει την αξιόποινη πράξη της λαθρεμπορίας αναφορικά με την αναγραφόμενη στα πλαστά τιμολόγια ποσότητα πετρελαίου. Η προσφυγή απερρίφθη από το πρωτοβάθμιο διοικητικό δικαστήριο, το οποίο, δεχθέν ότι η διοικητική διαδικασία επιβολής πολλαπλού τέλους λόγω της τελωνειακής παραβάσεως της λαθρεμπορίας είναι αυτοτελής σε σχέση με την αντίστοιχη ποινική διαδικασία και τα διοικητικά δικαστήρια, όταν κρίνουν επί υποθέσεως επιβολής πολλαπλού

τέλους λόγω λαθρεμπορίας, δεν δεσμεύονται από την τυχόν προηγηθείσα σχετική απόφαση ποινικού δικαστηρίου, εκτός εάν πρόκειται για αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση (οπότε δεσμεύονται ως προς την ενοχή του δράστη), αλλά υποχρεούνται απλώς να την συνεκτιμήσουν κατά την διαμόρφωση της κρίσεώς τους, έκρινε περαιτέρω, αφού συνεκτίμησε, μεταξύ άλλων, την ανωτέρω αθωωτική ποινική απόφαση, ότι οι αναιρεσιβλήτοι είχαν διαπράξει την λαθρεμπορική παράβαση που τους αποδόθηκε. Έφεση, όμως, των τελευταίων έγινε δεκτή από το διοικητικό εφετείο, το οποίο, όπως ήδη αναφέρθηκε, εξαφάνισε την πρωτόδικη απόφαση, δίκασε την προσφυγή, την δέχθηκε και ακύρωσε την καταλογιστική πράξη του Τελωνείου. Ειδικότερα, το δικάσαν διοικητικό εφετείο έκρινε, κατ' αποδοχή των προσθέτων λόγων εφέσεως, ότι η θεσπιζόμενη από τις διατάξεις του άρθρου 97 παρ.8 του Τελωνειακού Κώδικα και 5 παρ.2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας ρύθμιση «είναι μη εφαρμοστέα, ως αντικείμενη στην παρ.1 του άρθρου 4 του 7ου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ», που ορίζει ότι «Κανένας δεν μπορεί να διωχθεί ή καταδικασθεί ποινικά από τα δικαστήρια του ίδιου Κράτους για μια παράβαση για την οποία ήδη αθώωθηκε ή καταδικάσθηκε με αμετάκλητη απόφαση σύμφωνα με το νόμο και την ποινική δικονομία του Κράτους αυτού» και, περαιτέρω, ότι η διάταξη του άρθρου 5 παρ.2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που ορίζει ότι τα διοικητικά δικαστήρια δεσμεύονται μόνον από τις αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων ως προς την ενοχή του δράστη, «αντίκειται στην απορρέουσα από το Σύνταγμα (άρθρα 4 παρ.1 και 20 παρ.1) αρχή της ισότητας των διαδίκων» και «προς αποκατάσταση της ίσης μεταχειρίσεως, πρέπει να επεκταθεί το πεδίο της ρυθμίσεως αυτής, ώστε να δεσμεύεται το διοικητικό δικαστήριο που κρίνει υπόθεση επιβολής σε ορισμένο πρόσωπο δασμοφορολογικών επιβαρύνσεων λόγω συμμετοχής του σε λαθρεμπορία από αμετάκλητη απαλλακτική απόφαση ποινικού δικαστηρίου, που αφορά σε κατηγορία περί λαθρεμπορίας κατά του ιδίου προσώπου, βάσει των ιδίων κατ' ουσίαν πραγματικών περιστατικών, και αθώωσε τον κατηγορούμενο, διότι δεν αποδείχθηκε ότι διέπραξε το αποδιδόμενο σε αυτόν ποινικό αδίκημα». Η κρίση, όμως, αυτή του διοικητικού εφετείου, σύμφωνα με όσα έγιναν ανωτέρω στις σκέψεις 13 και 14 της παρούσας αποφάσεως, δεν είναι νόμιμη, πολλώ μάλλον διότι η απόφαση του ποινικού δικαστηρίου, όπως την παραθέτει και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ήχθη στο συμπέρασμά της λόγω αμφιβολιών. Κατ' ακολουθίαν, πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος ο σχετικός λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 97 παρ.8 του Τελωνειακού Κώδικα και 5 παρ.2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, η οποία πρέπει να αναιρεθεί.

16. Επειδή, τέλος, απαραδέκτως προβάλλεται ο λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο το αναιρεσείον Δημόσιο υποστηρίζει ότι το Διοικητικό Εφετείο κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 29, 89 παρ. 3, 97 παρ. 5 και 99 παρ. 2 του ν. 1165/1918 (Τελωνειακού Κώδικα) υπέλαβε ότι, για την είσπραξη ειδικά των διαφυγόντων δασμών και λοιπών φορολογικών επιβαρύνσεων, τίθεται ως προϋπόθεση η προηγούμενη απόδειξη της τελέσεως του αδικήματος της λαθρεμπορίας. Τούτο δε, διότι με την υπό κρίση αίτηση δεν προβάλλεται ισχυρισμός περί μη υπάρξεως συναφούς νομολογίας ή περί αντιθέσεως προς τη νομολογία κατά το άρθρο 12 παρ.1 του ν. 3900/2010.

17. Επειδή, μετά ταύτα, η υπόθεση, που χρήζει διευκρινήσεως ως προς το πραγματικό, πρέπει να παραπεμφθεί, στο δικάσαν Διοικητικό Εφετείο Πειραιώς για νέα νόμιμη κρίση.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται την υπό κρίση αίτηση.

Αναιρεί την υπ' αριθμ. 793/2011 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πειραιώς, στο οποίο και παραπέμπει την υπόθεση κατά το αιτιολογικό.

Απαλλάσσει τους καθ' ών από την δικαστική δαπάνη του Δημοσίου.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 11 Νοεμβρίου 2013 και στις 7 Απριλίου 2015

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 8ης Μαΐου 2015.

Ο Πρόεδρος Η Γραμματέας

Σωτ. Αλ. Ρίζος Μ. Παπασαράντη

Πρόεδρος: Σωτ. Ρίζος, Πρόεδρος

Δικηγόροι: Θεόδωρος Ψυχογιός (ΝΣΚ)

Εισηγητές: Ε. Νίκα

Μέλη: Ν. Μαρκουλάκης, Γ. Παπαγεωργίου, Μ. Βηλαράς, Αικ. Σακελλαροπούλου, Δ. Σκαλτσούνης, Α.-Γ. Βώρος, Ε. Νίκα, Ε. Αντωνόπουλος, Γ. Τσιμέκας, Π. Καρλή, Φ. Ντζίμας, Μ. Σταματελάτου, Β. Αραβαντινός, Α. Καλογεροπούλου, Ο. Ζύγουρα, Β. Ραφτοπούλου, Κ. Φίλοπούλου, Κ. Πισπιρίγκος, Δ. Μακρής, Β. Αναγνωστοπούλου-Σαρρή, Σ. Βιτάλη, Ηλ. Μάζος, Β. Κίντζιου, Θ. Τζοβαρίδου, Ελ. Παπαδημητρίου, Σύμβουλοι, Χρ. Μπολόφη, Μ.-Ελ Παπαδημήτρη, Ελ. Μουργιά, Πάρεδροι

Λήμματα: Τελωνειακές παραβάσεις ,Λαθρεμπορία ,Επιβολή πολλαπλών τελών ,Αρχή ne bis in idem ,Συνταγματικότητα ρύθμισης

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Δημοσίευση: ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΔΣΑ  
ΔΕΛΤΙΟ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ  
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ  
ΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ

Ετος: 2015  
2015

Τόμος: 59  
63

Σελ.: 498, 845  
1065